

29 | 02 | 2016.

Földművelésügyi Minisztérium

ORSZÁGOS METEOROLÓGIAI SZOLGÁLAT

SAJTÓKÖZLEMÉNY

RCMTÉR – A SUGÁRZÁSI KÉNYSZER VÁLTOZÁSÁN ALAPULÓ ÚJ ÉGHAJLATI SZCENÁRIÓK A KÁRPÁT-MEDENCE TÉRSÉGÉRE

2016. február 29-én fejeződött be az RCMTÉR projekt, melynek záró eseménye az Országos Meteorológiai Szolgálat központjában került megrendezésre. A rendezvény célja a döntéshozók, a klímaváltozás hatásainak vizsgálatával foglalkozó szakemberek és a sajtó tájékoztatása volt a projekt során elvégzett kutatásokról és a legfontosabb eredményekről.

Az Európai Gazdasági Térség (EGT) által támogatott projekt 2014 decemberében indult azzal a céllal, hogy a Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszerben (NATÉR) a 21. században a Kárpát-medencében várható éghajlatváltozásról jelenleg rendelkezésre álló információkat bővítse és fejlessze, továbbá segítse a felhasználókat ezek megfelelő értelmezésében és felhasználásában. A projekt célkitűzéseit az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) Meteorológiai Tanszéke és az Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ) közösen valósította meg 2016. február végéig.

A rendezvényt elsőként *Radics Kornélia*, az OMSZ elnöke nyitotta meg. Kiemelte az *Alkalmazkodás az Éghajlatváltozáshoz* Program fontosságát, aminek ernyője alatt az Alap finanszírozásával létrejöhett a NATÉR, s az elmúlt 2-3 évben megvalósulhatott számtalan, az éghajlatváltozás magyarországi hatásainak vizsgálatával foglalkozó projekt. *Arild Moberg Sande*, Norvégia magyarországi képviselője megköszönte az RCMTÉR projektben igen rövid idő alatt elvégzett munkát, ami hozzájárult ahhoz, hogy felhívja a figyelmet a jövőben várható változások megismerésének fontosságára. *Iványi Zsuzsanna*, a Közép- és Kelet-Európai Regionális Környezetvédelmi Központ munkatársa a NATÉR mellett bemutatta a Program másik két elemét is: a klímaváltozással kapcsolatos hazai szemléletformálást és a helyi szintű adaptációs tevékenység minta projekteken keresztül való előmozdítását.

A nyitóbeszédet követően *Homolya Emese*, a Magyar Földtani és Geofizikai Intézet (MFGI) – Nemzeti Alkalmazkodási Központ munkatársa tartott előadást a NATÉR-ban lévő klímamodell-adatok felhasználásáról. Ismertette, hogy a NATÉR jelenlegi változatában milyen információk (projekciók) érhetők el a 21. században várható hazai változásokról, és áttekintette az MFGI-ben elvégzett hatásvizsgálatokat. Kutatási témáik közül kiemelte a talajvíztükör és az ivóvízkészlet sérülékenységének vizsgálatait, valamint bemutatta, hogyan vizsgálták az éghajlatváltozás hatását a villámárvizek gyakoriságára.

Az adaptáció megtervezéséhez elengedhetetlen a jövőben várható változások bizonytalanságának számszerűsítése és azok figyelembevétele a hatásvizsgálatokban. Jelenleg a hazai hatásvizsgálatok többsége csak egy klímamodell eredményein alapul, ami ezt nem teszi lehetővé. A felhasználók ezirányú képzését és a NATÉR-ban elérhető klímaprojekciók fejlesztését célozta meg az RCMTÉR projekt, amit *Szépszó Gabriella*, a projekt vezetője mutatott be részletesen. A projekt során az ALADIN-Climate és a RegCM regionális éghajlati modell továbbfejlesztett változatával készítettek új projekciókat 10 km-es rácsfelbontáson a legfrissebb kibocsátási forgatókönyvek figyelembevételével. Kiemelt hangsúlyt fektettek a felhasználók támogatására a projekciós eredmények helyes és hatékony alkalmazásában. Ennek érdekében két konzultációs workshopot szerveztek a felhasználói igények felmérésére, illetve a modelldatok hatásvizsgálatokban való alkalmazása során felmerülő kérdések és kihívások megvitatására.

A projekt modellkísérleteinek végrehajtása több lépésben történt. Először az 1981–2000 időszakra készültek szimulációk az új modellváltozat és az új beállítások tesztelésére. A validációs vizsgálatokat *Pieczka Ildikó*, az ELTE Meteorológiai Tanszékének munkatársa foglalta össze: a NATÉR első változatához információt szolgáltató korábbi modellkísérletekhez képest az új szimulációk jobb eredményeket szolgáltatnak, pontosabban leírják például a csapadék magyarországi éves menetét és jellemző havi értékeit.

A modellekkel végrehajtott projekciók előzetes eredményeit *Sábitz Judit*, az OMSZ Klímamodellező Csoportjának munkatársa ismertette. A szimulációkban a jövőbeli emberi tevékenység leírására két reprezentatív – egy „optimista” és egy „pesszimista” – kibocsátási scenáriót tekintettek. Az eredmények hazánkban az átlaghőmérséklet 3-4 °C-os növekedését valószínűsítik az évszázad végéig, aminek következtében a szélsőségesen meleg napok száma várhatóan növekedni, a fagyos napok száma pedig csökkenni fog. A modellek az országos éves csapadékmennyiség 10-20 %-os növekedését jelzik, azonban a csapadék éven belüli eloszlására vonatkozó becslések rendkívül bizonytalanok, a két modell eredménye gyakran egymástól jelentősen eltérő jövőképet mutat.

Az RCMTÉR projekt eredményei megmutatják a NATÉR egyik fontos fejlesztési irányát: a legvalószínűbb változások kijelöléséhez és az eredmények megfelelő értelmezéséhez nem elegendő csupán két modell eredményeire alapozni a további vizsgálatokat. Egy kéttagú szimuláció-együttes (ensemble) megmutatja a bizonytalanságok alapvető irányait, de átfogó információt annak teljes spektrumáról csak egy nagyobb ensemble ad, amely kiegyensúlyozottan megjeleníti a különböző forrásból származó bizonytalanságokat. Ezért a jövőben mindenképpen szükséges a NATÉR bővítése további, megfelelően kiválasztott modellkísérletek eredményeivel.

A rendezvény zárásaként a projektvezető elmondta, hogy az RCMTÉR projekt és az EGT Alap támogatása lehetővé tette az éghajlati modellezés személyi és infrastrukturális háttérének fejlesztését. Sikerként könyvelte el, hogy a felhasználókkal aktív kapcsolatot sikerült kialakítaniuk.

A rendezvény az RCMTÉR projekt hivatalos záró eseménye volt. A projektről további információ található az rcmter.met.hu honlapon.